

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت درجه مقطع دکترای عمومی دندانپزشکی

عنوان:

بررسی شیوع مال اکلوژن های فکی - دندانی عمودی و عرضی در
دانش آموزان پسر ۱۱-۱۳ ساله مدارس شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۸-۹۷

استاد راهنما:

دکتر کیوان انوش

استاد مشاور:

دکتر کریم جعفری کفاش

نگارش:

محمد ابراهیم خلیلی

فهرست مطالب

فصل اول: طرح تحقیق..... ۵۲

۱-۱- بیان مساله..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۱- تعریف واژه‌های تخصصی..... **Error! Bookmark not defined.**

۳-۱- اهداف بررسی..... **Error! Bookmark not defined.**

۱-۳-۱- هدف کلی..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۳-۱- اهداف اختصاصی..... **Error! Bookmark not defined.**

۴-۱- سوالات یا فرضیات تحقیق..... **Error! Bookmark not defined.**

۵-۱- هدف کاربردی..... **Error! Bookmark not defined.**

فصل دوم: بررسی متون..... **Error! Bookmark not defined.**

۱-۲- اکلوژن..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۲- اکلوژن نرمال و اکلوژن ایده‌آل..... **Error! Bookmark not defined.**

۳-۲- مال اکلوژن..... **Error! Bookmark not defined.**

۴-۲- مال اکلوژن‌ها در دندان‌های شیری..... **Error! Bookmark not defined.**

۱-۴-۲- اتیولوژی..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۴-۲- انواع..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۴-۲-۱- صفحه ساژیتال..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۴-۲-۲- صفحه عمودی..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۴-۲-۳- صفحه ترانسورسال..... **Error! Bookmark not defined.**

۲-۴-۲-۴- کرادینگک..... **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined......۵-۲ مال اکلوژن‌ها در دندان‌های مختلط و دائمی.

Error! Bookmark not defined. ۱-۵-۲ اتیولوژی

Error! Bookmark not defined. ۲-۵-۲ انواع

Error! Bookmark not defined. ۱-۲-۵-۲ صفحه ساژیتال

Error! Bookmark not defined. ۲-۲-۵-۲ صفحه عمودی

Error! Bookmark not defined. ۳-۲-۵-۲ صفحه ترانسورسال

Error! Bookmark not defined. ۴-۲-۵-۲ کراودینگ

Error! Bookmark not defined......۶-۲ مروری بر مطالعات گذشته.

Error! Bookmark not defined. ۱-۶-۲ مطالعات خارجی

Error! Bookmark not defined. ۲-۶-۲ مطالعات داخلی

Error! Bookmark not defined...... فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق.

Error! Bookmark not defined...... ۱-۳-۱ نوع مطالعه

Error! Bookmark not defined...... ۲-۳-۲ جمعیت مورد مطالعه

Error! Bookmark not defined...... ۳-۳-۳ حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

Error! Bookmark not defined...... ۴-۳-۴ روش اجرای مطالعه

Error! Bookmark not defined...... ۵-۳-۵ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری

Error! Bookmark not defined...... ۶-۳-۶ ملاحظات اخلاقی

Error! Bookmark not defined...... ۷-۳-۷ متغیرهای مطالعه

Error! Bookmark not defined...... فصل چهارم: نتایج

Error! Bookmark not defined...... ۱-۴-۱ توزیع سنی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه

Error! Bookmark not defined... شیوع این بایت در بین دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

Error! Bookmark not .. شیوع کراس بایت خلفی در بین دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

defined.

Error! Bookmark not شیوع انواع اوربایت در بین دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

defined.

Error! Bookmark not . ارتباط بین شیوع این بایت با سن دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

defined.

Error! ارتباط بین شیوع کراس بایت خلفی با سن دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

Bookmark not defined.

Error! Bookmark . ارتباط بین شیوع انواع اوربایت با سن دانش آموزان شرکت کننده در مطالعه

not defined.

Error! Bookmark not defined...... فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined...... ۱-۵ بحث

Error! Bookmark not defined...... ۲-۵ نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined...... ۳-۵ محدودیت ها

Error! Bookmark not defined...... ۴-۵ پیشنهادات

Error! Bookmark not defined...... فهرست منابع و مراجع

فهرست جداول

جدول ۱-۲: عادات مکیدن و تاثیر آنها بر دندان‌های شیری **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۲-۲: درصد شیوع تقریبی مال‌اکلوژن در دندان‌های شیری **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۲: تصمیمات در مورد کراس‌بایت خلفی **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲: مشکلات شایع در اوایل مرحله دندان‌های مخلوط **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۵-۲: درصد شیوع مال‌اکلوژن‌ها در دندان‌های دائمی **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۱-۳: متغیرهای مطالعه **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۱-۴: ارتباط بین شیوع اپن‌بایت با سن دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه **Error! Bookmark not defined.**

defined.

جدول ۲-۴: ارتباط بین شیوع کراس‌بایت خلفی با سن دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه .. **Error! Bookmark not defined.**

not defined.

جدول ۳-۴: ارتباط بین شیوع انواع اوربایت با سن دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه . **Error! Bookmark not defined.**

defined.

فهرست نمودارها

شکل ۲-۱: کلاس‌های سیستم طبقه‌بندی انگل **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۲: انواع مال‌اکلوژن‌های شایع دندانی **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۳: کراس‌بایت خلفی (سمت چپ بیمار)، انحراف از خط میانی و شیفت لترال مندیبولار، و اپن‌بایت فرونتال

در یک کودک با عادت مکیدن پستانک **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۴: پیامد مکیدن انگشت. اپن‌بایت سمت چپ نامتقارن و اورجت **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۵: سیزربایت‌های دوطرفه همراه با اکلوژن دیستال فانکشنال **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۶: مال‌اکلوژن اسکلتی کلاس III بدون جبران‌سازی. به روابط مزیاال بین کانین‌ها توجه شود. **Error!**

Bookmark not defined.

شکل ۲-۷: کراس‌بایت قدامی دنتوآلوئولار **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۸: سیزربایت یک‌طرفه در دندان‌های شیری **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۹: کراس‌بایت خلفی فانکشنال. فک‌ها متقارن هستند، اما فک ماگزیلاری تنگ است. در وضعیت رترود

شده، مولارها به صورت کاسپ-به-کاسپ قرار می‌گیرند (a). اکلوژن کامل نیاز به فشار بایت به سمت چپ دارد

(b). **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۱۰: کراس‌بایت خلفی یک‌طرفه کلاسیک. ماگزیلای تنگ با خط میانی مندیبل رانده شده به سمت

کراس‌بایت. به فقدان فضا در ماگزیلا توجه شود. **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۱۱-۲: (a) Incompetent lip closure، (b) اورجت ماگزیلار، پروکلینیشن دندان‌های انسیزور، دیستال اکلوزن

و (c) دیپ‌بایت یک ترکیب شایع است. **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۱۲-۲: اپن‌بایت فرونتال دنتوآلوئولار **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۱۳-۲: (a) کراس‌بایت یک‌طرفه در اوایل مرحله دندان‌های مختلط. (b) به ماگزیلای تنگ در وضعیت رترود

شده توجه کنید که نیاز به اکسپانسیون ترانسورسال اکتیو دارد. **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۱-۴: توزیع سنی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۴: شیوع اپن‌بایت در بین دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۳-۴: شیوع کراس‌بایت خلفی در بین دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه **Error! Bookmark not**

defined.

شکل ۴-۴: شیوع انواع اوربایت در بین دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۱-۵: میزان شیوع اپن‌بایت در مطالعات مختلف **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۲-۵: میزان شیوع کراس‌بایت خلفی در مطالعات مختلف **Error! Bookmark not defined.**

شکل ۳-۵: میزان شیوع دیپ‌بایت در مطالعات مختلف **Error! Bookmark not defined.**

بررسی شیوع مال اکلوژن‌های فکی-دندانی عمودی و عرضی در دانش آموزان پسر ۱۱-۱۳ ساله مدارس

شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۸-۹۷

سابقه و هدف: بسیاری از کودکان در دوره مختلط دندانی، انواع مختلف مال اکلوژن را تجربه می‌کنند که می‌تواند عوارضی مثل تداخل در زیبایی و فانکشن را ایجاد نموده و مشکلات روحی و اجتماعی را به دنبال داشته باشد؛ آگاهی از میزان شیوع این مشکلات می‌تواند در پیشگیری و درمان به موقع آن‌ها کمک‌کننده باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی شیوع مال اکلوژن‌های فکی-دندانی عمودی و عرضی در دانش آموزان پسر ۱۱-۱۳ ساله مدارس شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: ۳۸۵ نفر از دانش آموزان پسر ۱۱-۱۳ ساله مدارس شهر اردبیل پس از اخذ مجوز از دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل و اداره آموزش و پرورش شهرستان به صورت تصادفی وارد مطالعه شدند. همه‌ی این دانش آموزان از لحاظ مال اکلوژن‌های فکی-دندانی عمودی و عرضی شامل اپن‌بایت، کراس‌بایت خلفی، و اوربایت مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: از ۳۸۵ دانش آموز شرکت‌کننده در این مطالعه، ۱۱۲ نفر (۲۹/۱٪) ۱۱ ساله، ۱۶۳ نفر (۴۲/۳٪) ۱۲ ساله، و ۱۱۰ نفر (۲۸/۶٪) ۱۳ ساله بودند. شیوع اپن‌بایت ۲/۶٪ (n=۱۰) و شیوع کراس‌بایت خلفی ۹/۴٪ (n=۳۶) بود. کراس‌بایت خلفی در ۲۴ نفر (۶۶/۷٪) یک‌طرفه و در ۱۲ نفر (۳۳/۳٪) دوطرفه بود. ۱۶ نفر (۴/۲٪) دارای اوربایت کاهش‌یافته، ۱۳۴ نفر (۳۴/۸٪) دارای اوربایت نرمال، ۱۵۵ نفر (۴۰/۳٪) دارای اوربایت افزایش‌یافته، و ۸۰ نفر (۲۰/۸٪) دچار دیپ‌بایت بودند. بین سن دانش آموزان با شیوع اپن‌بایت (P=۰/۵۵۶)، شیوع کراس‌بایت خلفی (P=۰/۵۶۸)، و شیوع انواع اوربایت (P=۰/۲۳۴) ارتباطی وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه‌ی حاضر در خصوص میزان شیوع مال اکلوژن‌های فکی-دندانی عمودی و عرضی در بین دانش آموزان پسر ۱۱-۱۳ ساله شهر اردبیل نشان داد که به طور کلی ۲/۶ درصد از آنها از اپن‌بایت، ۹/۴ درصد از کراس‌بایت خلفی، و ۲۰/۸ درصد از دیپ‌بایت رنج می‌برند که شیوع اپن‌بایت و کراس‌بایت خلفی در مقایسه با مطالعات انجام گرفته در سایر نقاط ایران و کشورهای دیگر، تفاوت قابل توجهی را نشان نمی‌دهد و در همان محدوده‌ی شیوع گزارش شده توسط مطالعات دیگر قرار دارند ولی شیوع دیپ‌بایت در مطالعه‌ی ما از مطالعات انجام گرفته در سایر نقاط کشور و کشورهای دیگر، بیشتر است.

واژه‌های کلیدی: مال اکلوژن، اپن‌بایت، کراس‌بایت خلفی، دیپ‌بایت.

